

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ครูและผู้บริหารสถานศึกษาเป็นบุคลากรที่มีความสำคัญในการจัดการศึกษา โดยครูทำหน้าที่หลักทางด้านการเรียนการสอนและส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียนด้วยวิธีการต่าง ๆ ส่วนผู้บริหารสถานศึกษานั้นเป็นผู้ที่รับผิดชอบการบริหารสถานศึกษา การปฏิบัติงานของครูและผู้บริหารสถานศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลนั้นต้องอาศัยปัจจัยหลายอย่างซึ่ง เรียม ศรีทอง (2540 : 152) ระบุว่า ความพึงพอใจเป็นปัจจัยสำคัญประการหนึ่งที่สามารถส่งผลต่อการปฏิบัติงานของครูและผู้บริหารสถานศึกษา อีกทั้ง กิติมา ปริศิฉิลก (2529 : 321) ยังอธิบายว่า ความพึงพอใจเป็นความรู้สึกนึกคิดของบุคคลที่มีต่อการทำงานในเชิงบวก แต่ความพึงพอใจต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งจะเกิดขึ้นได้เมื่อมีองค์ประกอบและสิ่งจูงใจต่าง ๆ และสิ่งนั้นสามารถตอบสนองความต้องการได้ ดังนั้น การจัดการศึกษาที่มีประสิทธิภาพจึงต้องอาศัยความพึงพอใจของครูและผู้บริหารสถานศึกษาด้วย ซึ่งการจัดการศึกษาในปัจจุบันเป็นการจัดการศึกษาที่มีความมุ่งหมายและหลักการเป็นไปตาม พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 (กระทรวงศึกษาธิการ. 2542 : 7) กล่าวว่าเป็นการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และ คุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข

ความพึงพอใจในการทำงานมีผลกระทบต่อประสิทธิภาพการทำงานเป็นอย่างยิ่ง หากบุคคลใดได้ปฏิบัติงานที่พึงพอใจย่อมได้ผลงานมากกว่าการได้ปฏิบัติงานที่ไม่พึงพอใจ ซึ่ง สมพงษ์ เกษมสิน (2523 : 497) ระบุว่า ในการดำเนินการใด ๆ ก็ตาม หากต้องการให้งานสำเร็จลุล่วงได้ตามวัตถุประสงค์ ควรจะทำให้ผู้ปฏิบัติงานมีความพึงพอใจในงาน ครู-อาจารย์ก็เช่นกัน การช่วยเหลือครู-อาจารย์ให้มีสุขภาพจิตดีโดยปราศจากการคับข้องใจและความเครียด มีความพึงพอใจในการทำงาน นอกจากจะเป็นผลดีต่อครู-อาจารย์แล้วยังเท่ากับเป็นการช่วยเหลือนักเรียนให้ได้รับสภาพการณ์ ที่ดีตามไปด้วย อันจะส่งผลดีต่อกระบวนการเรียนการสอน ครูและผู้บริหารสถานศึกษาก็จะมีความพึงพอใจต่อประสิทธิผลการประกันคุณภาพการศึกษามากน้อยเพียงใดย่อมขึ้นอยู่กับอารมณ์ ความรู้สึกที่เกิดขึ้นเมื่อครูและผู้บริหารสถานศึกษาได้รับการตอบสนองตามความต้องการหรือ จุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้

ระดับความพึงพอใจ เป็นการบอกถึงปริมาณและคุณภาพของความพึงพอใจ การพิจารณาเชิงปริมาณสามารถพิจารณาได้จาก ค่าเฉลี่ยของความพึงพอใจ(สำนักงานการพัฒนาระบบราชการ. 2549 : 1) ซึ่งส่วนมากจะเทียบจากค่า 5 ระดับ ตามมาตราส่วนประมาณค่า

ครูและผู้บริหารสถานศึกษามีตำแหน่งหน้าที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาของสถานศึกษา โดยตำแหน่งของครูและผู้บริหารสถานศึกษาได้ระบุไว้ในพระราชบัญญัติครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2547 (สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา. 2548 : 13) โดยสรุปว่า ตำแหน่งข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา มี 3 ประเภท ประกอบด้วย ตำแหน่งซึ่งมีหน้าที่เป็นผู้สอน ตำแหน่งผู้บริหารสถานศึกษาและผู้บริหารการศึกษาและตำแหน่งบุคลากรทางการศึกษาอื่น ส่วนหน้าที่ของครูและผู้บริหารสถานศึกษานั้น คณะกรรมการครูและบุคลากรทางการศึกษาได้กำหนดมาตรฐานตำแหน่งและมาตรฐานวิทยฐานะข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา (วารสาร ข้าราชการครู. 2548 : 35) เป็นการกำหนดไว้เป็นบรรทัดฐานเพื่อใช้ในการปฏิบัติงานการบริหารงานบุคคลสำหรับข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ซึ่งเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาคน พัฒนางาน และสิทธิประโยชน์ของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา

การจัดการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพนั้นนอกจากจะพิจารณาจากความพึงพอใจของครูและผู้บริหารสถานศึกษาแล้วยังต้องคำนึงถึงการประกันคุณภาพการศึกษาอีกทางหนึ่งด้วย เพราะการประกันคุณภาพการศึกษาเป็นการบริหารจัดการและการดำเนินกิจกรรมตามภารกิจปกติของสถานศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง ซึ่งจะเป็นการสร้างความมั่นใจให้ผู้รับบริการทางการศึกษาโดยตรงได้แก่ ผู้เรียนและผู้ปกครอง และผู้รับบริการทางอ้อม ได้แก่ สถานประกอบการ ประชาชนและสังคมโดยรวมว่า การดำเนินการของสถานศึกษาจะมีประสิทธิภาพ และทำให้ ผู้เรียนมีคุณภาพหรือคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามมาตรฐานการศึกษาที่กำหนด (สำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2544 : 7)

การประกันคุณภาพการศึกษาได้ระบุไว้ในหมวด 6 ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 (กระทรวงศึกษาธิการ. 2542 : 22) ว่าด้วยมาตรฐานและการประกันคุณภาพการศึกษา มาตรา 47 -51 โดยมีสาระสำคัญว่าให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาทุกระดับ ประกอบด้วย ระบบการประกันคุณภาพภายในและระบบการประกันคุณภาพภายนอก

ระบบ หลักเกณฑ์และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษาให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวงให้หน่วยงานต้นสังกัดและสถานศึกษาจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาและให้ถือว่าการประกันคุณภาพภายในเป็นส่วนหนึ่งของการบริหารการศึกษาที่ต้อง

ดำเนินการอย่างต่อเนื่อง โดยมีการจัดทำรายงานประจำปีเสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัด หน่วยงานที่เกี่ยวข้องและเปิดเผยต่อสาธารณชน เพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา และเพื่อรับรองการประกันคุณภาพภายนอก ในมาตรา 49 ได้บัญญัติให้มีสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา มีฐานะเป็นองค์กรมหาชนทำหน้าที่พัฒนาเกณฑ์ วิธีการประเมินคุณภาพภายนอก และทำการประเมินผลการจัดการศึกษาเพื่อให้มีการตรวจสอบคุณภาพของ

สถานศึกษา โดยคำนึงถึงความมุ่งหมายและหลักการและแนวการจัดการศึกษาในแต่ละระดับตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติฉบับนี้ โดยให้สถานศึกษาให้ความร่วมมือในการจัดเตรียมเอกสารหลักฐานต่าง ๆ ที่มีข้อมูลเกี่ยวข้องกับสถานศึกษา ตลอดจนให้บุคลากร คณะกรรมการของสถานศึกษา รวมทั้งผู้ปกครองที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับสถานศึกษาให้ข้อมูลเพิ่มเติมในส่วนที่พิจารณาเห็นว่าเกี่ยวข้องกับการปฏิบัติการกิจของสถานศึกษา ตามคำร้องขอของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา หรือบุคคล หรือหน่วยงานภายนอกที่สำนักงานดังกล่าวรับรอง ที่ทำการประเมินคุณภาพภายนอกของสถานศึกษานั้น ส่วนในมาตรา 51 ในกรณีที่ผลการประเมินภายนอกของ สถานศึกษาใดไม่ได้ตามมาตรฐานที่กำหนด ให้สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพ การศึกษาจัดทำข้อเสนอแนะการปรับปรุงแก้ไขต่อหน่วยงานต้นสังกัด เพื่อให้สถานศึกษาปรับปรุงแก้ไขภายในระยะเวลาที่กำหนด หากมิได้ดำเนินการดังกล่าวให้สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา รายงานต่อคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานหรือคณะกรรมการการอุดมศึกษาเพื่อดำเนินการให้มีการปรับปรุงแก้ไข

การประกันคุณภาพการศึกษา มีหลักการ แนวคิด และวิธีดำเนินการที่นักวิชาการและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง กล่าวถึงไว้ ดังเช่น กรมวิชาการ (2543 : 5) ได้กล่าวไว้ว่า การประกันคุณภาพการศึกษายึดหลักการ สร้างความพึงพอใจให้กับผู้บริโภคน เป็นการสร้างความมั่นใจที่ตั้งอยู่บนพื้นฐานของหลักวิชา หลักฐาน ข้อเท็จจริงที่สามารถตรวจสอบได้ สมศักดิ์ สิ้นธุระเวช (2542 : 32) ได้กล่าวถึงหลักการในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้ผู้เรียนมีคุณภาพตามมาตรฐานที่กำหนด โดยยึดหลักการกระจายอำนาจของรัฐและการควบคุมคุณภาพการศึกษา ส่วนกระบวนการการประกันคุณภาพการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2541 : 12) ระบุว่า มีขั้นตอนที่สำคัญ 3 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นตอนการควบคุมคุณภาพ, การตรวจสอบและปรับปรุง และขั้นตอนการประเมินคุณภาพ

การจัดการศึกษาให้มีคุณภาพและได้มาตรฐานสอดคล้องกับความต้องการของผู้ปกครอง ชุมชนและสังคมถือว่าเป็นสิ่งสำคัญที่สุดของประเทศที่จะดำเนินการพัฒนาประชากรซึ่งรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 มาตรา 43 ระบุว่า บุคคลย่อมมีสิทธิเสมอกันในการรับการศึกษาขั้นพื้นฐานที่รัฐต้องจัดให้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพ

ในการพิจารณาถึงคุณภาพในการจัดการศึกษา สิ่งที่ควรพิจารณามากที่สุด คือ มาตรฐานการศึกษาเพราะมาตรฐานการศึกษาจะเป็นข้อกำหนดเกี่ยวกับคุณลักษณะ คุณภาพ ที่พึงประสงค์และมาตรฐานที่ต้องการให้เกิดขึ้นในสถานศึกษาทุกแห่งและเพื่อใช้เป็นหลักในการเทียบเคียงสำหรับการส่งเสริม และกำกับดูแล การตรวจสอบ การประเมินผล และการประกันคุณภาพทางการศึกษา (กระทรวงศึกษาธิการ. 2542 : 5-6) มาตรฐานการศึกษาที่ใช้อยู่ในปัจจุบันได้รับการพัฒนาจากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) ประกอบด้วย มาตรฐานผู้เรียน มาตรฐานครู และมาตรฐานผู้บริหาร ซึ่งมาตรฐานการศึกษาสำหรับการประเมินภายนอกรอบสอง (พ.ศ. 2549 - 2553) 14 มาตรฐาน ได้แก่ มาตรฐานผู้เรียน มี 7 มาตรฐาน มาตรฐานครู 2 มาตรฐาน และ มาตรฐานผู้บริหาร จำนวน 5 มาตรฐาน

ประสิทธิผล (Effectiveness) มีความสำคัญต่อความสามารถขององค์กรหน่วยงานและต่อบุคคล ซึ่ง สมใจ ลักษณะ (2543 : 5-6) ได้อธิบายว่า ประสิทธิผลเป็นเรื่องของการกระทำใด ๆ หรือความพยายามใด ๆ ที่มีความมุ่งหมายจะได้รับผลอะไรสักอย่างให้เกิดขึ้น ซึ่งอาจพิจารณาเป็น 2 ระดับ คือ ประสิทธิผลของบุคคลและประสิทธิผลขององค์กร ซึ่งเมื่อพิจารณาถึงประเด็น ประสิทธิภาพการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนจึงมุ่งไปที่ผลรวมขององค์กร โดยสิ่งที่ควรพิจารณา คือ ผลผลิตของการประกันคุณภาพการศึกษา ประสิทธิภาพ ความพึงพอใจ การปรับเปลี่ยน และการพัฒนาการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนด้วย

ปรากฏการณ์ในการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาในปัจจุบันยังพบว่า สถานศึกษา แต่ละแห่งยังมีระดับมาตรฐานการศึกษาแตกต่างกัน จากรายงานของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) ซึ่งเป็นองค์กรอิสระทำหน้าที่พัฒนาเกณฑ์ วิธีการประเมินคุณภาพภายนอก และทำการประเมินผลการจัดการศึกษาได้สรุปผลการตั้งเกณฑ์ผลการประเมินคุณภาพภายนอกของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน (สมศ. : 5) ในรอบ 5 ปี คือ ระหว่าง ปี พ.ศ. 2544 - 2548 จำนวน 17,652 แห่ง พบว่า มาตรฐานผู้เรียน, มาตรฐานครู และมาตรฐานผู้บริหาร ของแต่ละโรงเรียนได้มาตรฐานในระดับที่แตกต่างกัน โดยพบว่า ด้านผู้เรียน ได้มาตรฐาน ความเป็นคนดี ความสุข ไม่ได้มาตรฐานด้านการคิดอย่างเป็นระบบ ทักษะในการทำงาน ด้านผู้บริหารได้ทางด้านภาวะผู้นำ ด้านความสัมพันธ์กับชุมชน ส่วนครูได้มาตรฐานทางวุฒิการศึกษา ไม่ได้มาตรฐานด้านความเพียงพอและด้านความสามารถของครูในการจัดการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพโดยเฉพาะการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และล่าสุดในปี พ.ศ. 2549 ได้มีรายงานจากสำนักงานรับรองมาตรฐาน

และประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) โดยผู้อำนวยการสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) โดย สมหวัง พิธิยานุวัฒน์ (2550 : ออนไลน์) ได้เปิดเผยผลการประเมินคุณภาพการศึกษาภายนอก รอบที่ 1 ระหว่างปี 2544 – 2548 ในสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานทั้งสิ้น 30,010 โรงเรียน ผลปรากฏว่า มีโรงเรียน ที่ได้ผลการประเมินในระดับดีในทุกมาตรฐานการชี้วัด จำนวน 701 โรงเรียน

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยาเองพบว่าผลการประเมินคุณภาพภายนอก รอบแรกของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยาจำนวน 212 แห่ง (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา. 2549 : 6) ปรากฏว่ามาตรฐานโดยรวม ทั้ง 3 มาตรฐาน คือ มาตรฐานผู้เรียน มาตรฐานครู และมาตรฐานผู้บริหารอยู่ในระดับดี ทำให้สามารถพิจารณาถึงประสิทธิผลการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาพระนครศรีอยุธยาได้ว่าจำนวนโรงเรียนที่ได้รับผลการประเมินภายนอกในระดับ ดี ยังมีจำนวนน้อย แต่ในภาพรวมยังอยู่ในระดับ ดี

สำหรับความพึงพอใจของครูและผู้บริหารสถานศึกษาต่อประสิทธิผลการประกันคุณภาพ การศึกษาของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยานั้น จากการศึกษาค้นคว้าจากเอกสาร ตำรา หรืองานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ยังไม่พบว่าได้มีการกล่าวถึงหรือมีผลการวิจัยเกี่ยวกับเรื่องนี้โดยตรง

เมื่อพิจารณาถึง ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาดังกล่าวข้างต้นจากที่กล่าวมาข้างต้น จึงทำให้มีปัญหว่า ครูและผู้บริหารสถานศึกษามีความพึงพอใจต่อประสิทธิผลการประกันคุณภาพการศึกษาอยู่ในระดับใด ครูและผู้บริหารสถานศึกษามีความพึงพอใจต่อประสิทธิผลการประกันคุณภาพการศึกษาต่างกันหรือไม่ และในขณะเดียวกัน ยังไม่พบว่ามีเอกสารหรือผลงานวิจัยที่ได้ทำการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับปัญหาดังกล่าวข้างต้น ทำให้ผู้วิจัยซึ่งปฏิบัติหน้าที่ในสายงานบริหาร สถานศึกษาของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เกิดความสนใจ ศึกษาความพึงพอใจของครูและผู้บริหารต่อประสิทธิผลการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา โดยคำนึงถึงประโยชน์ที่จะเกิดขึ้นต่อการจัดการศึกษา สถานศึกษา ตลอดจนผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของครูและผู้บริหารสถานศึกษาต่อประสิทธิผลการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา
2. เพื่อเปรียบเทียบความพึงพอใจต่อประสิทธิผลการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน ระหว่างครูและผู้บริหารสถานศึกษา

ขอบเขตการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ครู และผู้บริหารสถานศึกษา จากโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา รวม 814 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ครู และผู้บริหารสถานศึกษา จากโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา รวม 402 คน

2. ตัวแปรที่ศึกษา

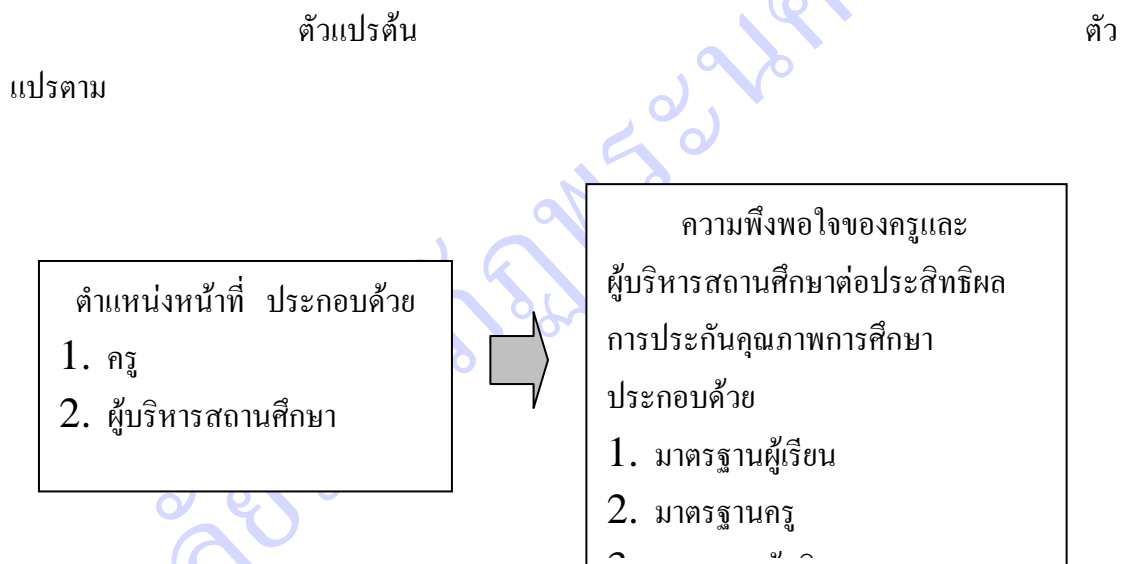
2.1 ตัวแปรต้น ได้แก่ ตำแหน่งหน้าที่ ประกอบด้วย ครู และผู้บริหารสถานศึกษา

2.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ ความพึงพอใจของครูและผู้บริหารสถานศึกษาต่อประสิทธิผลการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน ประกอบด้วย มาตรฐานผู้เรียน มาตรฐานครู และ มาตรฐานผู้บริหาร

3. กรอบความคิดในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมุ่งศึกษาความพึงพอใจของครูและผู้บริหารต่อประสิทธิผลการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา ในการกำหนดกรอบแนวคิดความพึงพอใจของครูและผู้บริหารต่อประสิทธิผลการประกันคุณภาพการศึกษา ผู้วิจัยสรุปประเด็นที่นำไปสู่กรอบความคิดในประเด็นที่เกี่ยวข้อง ดังนี้ (กระทรวงศึกษาธิการ. 2547 : 12) 1) ตัวแปรต้น ได้แก่ ตำแหน่งหน้าที่ ประกอบด้วย ตำแหน่งครูและผู้บริหารสถานศึกษาซึ่งได้รับการแต่งตั้งอย่างเป็นทางการจากหน่วยงานต้นสังกัดในการปฏิบัติหน้าที่ เป็นไปตามพระราชบัญญัติครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2 5 4 7 (กระทรวงศึกษาธิการ. 2547 : 12) 2) ตัวแปรตาม ได้แก่ ความพึงพอใจของครูและผู้บริหารสถานศึกษาต่อประสิทธิผลการประกันคุณภาพการศึกษา ประกอบด้วยมาตรฐานผู้เรียน มาตรฐานครู

และมาตรฐานผู้บริหาร ซึ่งได้รับการพัฒนาจากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) (2549 : 7) รวมทั้ง หลักการ แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับความพึงพอใจ หลักการ แนวคิดเกี่ยวกับประสิทธิผล แนวคิดเกี่ยวกับคุณภาพ มาประกอบในตัวแปรตามของการวิจัยนี้ จากประเด็นที่สำคัญข้างต้น สามารถกำหนดเป็นกรอบความคิดในการวิจัย ดังแสดงในภาพประกอบ 1

ภาพประกอบ 1 กรอบความคิดในการวิจัย

นิยามศัพท์เฉพาะ

ความพึงพอใจ หมายถึง อารมณ์ ความรู้สึกพอใจ ชอบใจของบุคคลต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง เมื่อสิ่งนั้นสามารถตอบสนองความต้องการของบุคคลนั้นได้

ประสิทธิผลการประกันคุณภาพการศึกษา หมายถึง ความสามารถของโรงเรียนในการปฏิบัติงานการประกันคุณภาพการศึกษาให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้

การประกันคุณภาพการศึกษา หมายถึง การบริหารจัดการ และการดำเนินการในการพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาตรงกับความมุ่งหวังและสร้างความมั่นใจให้แก่ผู้เรียนและผู้ปกครองในประสิทธิภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษา

ความพึงพอใจต่อประสิทธิผลการประกันคุณภาพการศึกษา หมายถึง คะแนนของความพึงพอใจ ชอบใจในความสามารถของสถานศึกษาในการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษา เป็นไปตามเป้าหมายของมาตรฐานผู้เรียน มาตรฐานครู และมาตรฐานผู้บริหาร ซึ่งวัดได้จากแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น 5 ระดับ ประกอบด้วย ระดับความพึงพอใจมากที่สุด มาก ปานกลางน้อย และน้อยที่สุด

มาตรฐานการศึกษา หมายถึง ข้อกำหนดเกี่ยวกับคุณลักษณะ คุณภาพ ที่พึงประสงค์ และมาตรฐานที่ต้องการให้เกิดขึ้นในสถานศึกษา ที่พัฒนาขึ้นโดยสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน)

มาตรฐานผู้เรียน หมายถึง ข้อกำหนดเกี่ยวกับคุณลักษณะ คุณภาพ ที่พึงประสงค์ 7 ด้าน ประกอบด้วย ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์, มีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ มีวิจารณญาณ มีความคิดสร้างสรรค์ คิดไตร่ตรองและมีวิสัยทัศน์ผู้เรียนมีความรู้และทักษะที่จำเป็นตามหลักสูตร, มีทักษะในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง รักการเรียนรู้ และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องมีทักษะในการทำงาน รักการทำงาน สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ มีเจตคติที่ดีต่ออาชีพสุจริต, มีสุขนิสัย สุขภาพกายและสุขภาพจิตที่ดี และมีสุนทรียภาพและลักษณะนิสัยด้านศิลปะ ดนตรี และกีฬา

มาตรฐานครู หมายถึง ข้อกำหนดเกี่ยวกับคุณลักษณะ คุณภาพ ที่พึงประสงค์ 2 ด้าน ประกอบด้วยครูมีความสามารถในการจัดการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพและ เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญและครูมีคุณวุฒิ/ความรู้ ความสามารถตรงกับงานที่รับผิดชอบและมีครูเพียงพอ

มาตรฐานผู้บริหาร หมายถึง ข้อกำหนดเกี่ยวกับคุณลักษณะ คุณภาพ ที่พึงประสงค์ 5 ด้านประกอบด้วย สถานศึกษามีการจัดองค์กร/โครงสร้างและการบริหารงาน อย่างเป็นระบบ ครบวงจร ให้บรรลุเป้าหมายการศึกษา สถานศึกษาส่งเสริมความสัมพันธ์และความร่วมมือกับชุมชนในโครงการพัฒนาการศึกษา ผู้บริหารมีภาวะผู้นำและมีความสามารถในการบริหารจัดการ มีหลักสูตรที่เหมาะสมกับผู้เรียนและท้องถิ่นและ มีสื่อการเรียนการสอนที่เอื้อต่อการเรียนรู้

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา หมายถึง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา พระนครศรีอยุธยาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประกอบด้วยสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2

ตำแหน่งหน้าที่ หมายถึง การได้รับการแต่งตั้งอย่างเป็นทางการจากหน่วยงานต้น
สังกัดในการปฏิบัติหน้าที่ เป็นไปตามพระราชบัญญัติครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2547

ครู หมายถึง ผู้ที่ได้รับการแต่งตั้งเป็นหัวหน้างานการประกันคุณภาพการศึกษาใน
โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา

ผู้บริหาร หมายถึง ผู้ที่ได้รับการแต่งตั้งให้เป็นผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา

สมมติฐานในการวิจัย

ครูและผู้บริหารสถานศึกษา มีความพึงพอใจต่อประสิทธิผลการประกันคุณภาพ
การศึกษาของโรงเรียนแตกต่างกัน

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

ผลของการศึกษาความพึงพอใจของครูและผู้บริหารสถานศึกษาต่อประสิทธิผลการประกัน
คุณภาพการศึกษาของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา จะมี
ประโยชน์ ดังนี้

1. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยาสามารถนำข้อมูลความพึงพอใจของ
ครูและผู้บริหารต่อประสิทธิผลการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนในสังกัดไปใช้ในการวางแผน
การเผยแพร่ การจัดอบรมให้แก่หน่วยงานและบุคลากรที่เกี่ยวข้องได้
2. โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสามารถนำข้อมูลเพื่อใช้ในการปรับปรุง
คุณภาพการจัดการศึกษาและการพัฒนาบุคลากร
3. ครูและผู้บริหารสถานศึกษาสามารถนำข้อมูลที่ได้จากการวิจัยนี้ไปช่วยในการวางแผน
ปรับปรุง พัฒนาคุณภาพการศึกษาและเพื่อรองรับการประเมินภายนอกได้